

Вилхелм Хауф

Корабът на призраците

Баща ми държеше малък дюкян в Балсора. Ни богат, ни беден той беше от онези хора, които не обичат да рискуват от страх да не изгубят малкото, което имат. Възпита ме що-годе добре и от рано ме научи да му помагам. Тъкмо бях навършил осемнайсетата си година, когато направи първата си по-голяма спекула и умря, вероятно от притеснение, че е доверил хиляда жълтици на морето. След това обаче нямаше как да не го призна за щастливец, защото няколко седмици по-късно се разнесе новината, че корабът, на който баща ми е поверил стоката си, е потънал. Това нещастие обаче не можеше да сломи младежкия ми дух. Обърнах цялото си бащино наследство в пари и тръгнах да пробвам щастието си в чужбина, придружаван единствено от един стар слуга на баща ми, който от силна привързаност не желаше да се отдели от мен и моята съдба.

От пристанището в Балсора отплавахме с добър попътен вятър. Корабът, който бях наел, трябваше да ни закара до Индия. Петнайсет дни бяхме пътували по редовния морски път, когато капитанът ни извести, че се очаква буря. Лицето му беше угрижено, изглежда не познаваше фарватера по тези места достатъчно добре, за да може спокойно да го посрещне. Заповяда да се спуснат платната и ние продължихме съвсем бавно напред. Нощта беше настъпила, беше светло и студено и капитанът вече започна да си мисли, че се е заблудил в признаците за задаваща се буря. Изведнъж съвсем близо до нас профуча кораб, който не бяхме забелязали дотогава. Диви крясъци и весела гюрултия се носеха откъм палубата, което ме озадачи не малко в напрегнатия час преди разразяването на бурята. А капитанът, застанал от едната ми страна, пребледня като мъртвец.

– Корабът ми е загубен! – възкликна той. – Там пътува смъртта!

Преди да успя да го разпитам за странното му възклицание, моряците нахълтаха с резове и писъци:

– Видяхте ли го? – крещяха те. – Свършено е с нас!

Капитанът нареди да прочетат молитви за утеха от Корана и отиде сам да управлява кораба. Но напразно! Бурята видимо се надигаше и преди да е изминал и час, корабът се разби и заседна. Спуснаха лодки и когато последните моряци едва бяха успели да се спасят, корабът потъна пред очите ни и аз се озовах в морето разорен до просешка тояга. Но с това бедите ни не свършиха. Бурята се разрази, лодката не можеше повече да се управлява. Аз се вкопчих здраво в стария си слуга и двамата си обещахме да не се отделяме един от друг. Най-после дойде денят. Но

заедно с първите слънчеви лъчи излезе вятър, който подхвана лодката и я преобърна. Повече не видях никого от екипажа. Бурята ме беше зашеметила и когато дойдох на себе си, се намерих в ръцете на моя стар, верен слуга, който се беше спасил, закрепвайки се на преобърнатата лодка, и ме беше изтеглил при себе си. Бурята беше утихнала. От кораба ни нямаше и следа, но недалеч от нас видяхме друг кораб, към който ни носеха вълните. Когато го наближихме, познах, че е същият, който през нощта мина покрай нас и толкова много изплаши капитана. Обзе ме особено чувство. Думите на капитана, които се бяха потвърдили така ужасно, пустият вид на кораба, от който, колкото и да се приближавахме, както и да крещяхме, никой не се отзоваваше, ме плашеха. Но това беше единствената ни надежда за спасение, затова възхвалихме Пророка, който ни беше избавил по такъв чуден начин.

От предната част на кораба се спускаше дълго въже. С ръце и нозе загребахме натам, за да можем да го хванем и най-сетне успяхме. Още веднъж извиках, но на кораба си оставаше тихо. Тогава задрапахме по въжето нагоре и аз като по-млад се движех отпред. Но, о, ужас! Каква картина се разкри само пред очите ми, като стъпих на палубата!

Подът беше почервенял от кръв и двайсет-трийсет трупа в турски одежди се търкаляха наоколо. На средната мачта с пирон в челото бе прикован богато облечен мъж със сабя в ръка, бледо и изпито лице – той също бе мъртъв. Вцепених се от ужас, едва смеех да дишам. След мен се изкачи и моят спътник. Видът на предната палуба, по която не се мяркаше жива душа, а се търкаляха само страховити мъртъвци, поразя и него. Най-накрая, след като в страха си се обърнахме за помощ към Пророка, се осмелихме да продължим нататък. При всяка крачка се оглеждахме дали няма да изскочи нещо ново, още по-ужасяващо. Но всичко си остана по старому. На дълж и шир нямаше нищо живо, с изключение на нас и океана. Не се осмелявахме даже да говорим високо от страх, че мъртвият капитан, прикован към мачтата, може да завърти към нас изцъклените си очи или че някой от умрелите може да извърне глава. Най-сетне стигнахме до една стълба, която водеше към вътрешността на кораба. Там несъзнателно се спряхме и се спогледахме; никой не се осмеляваше да каже какво мисли.

– О, господарю – обърна се към мен верният ми слуга, – тук се е случило нещо ужасно. Дори корабът долу да е пълен с убийци, ако щат да ме пощадят, ако щат – не, предпочитам да им се предам, отколкото да остана за по-дълго при мъртвите.

Аз бях на същото мнение. Дадохме си кураж и нетърпеливо залягахме надолу. Тук обаче също цареше мъртвешка тишина и само нашите стъпки кънтяха по стълбата. Спряхме се пред вратата на една каюта. Долепих ухо до нея и се ослушах – нищо не се чуваше. Отворих. Тя беше разхвърляна. Дрехи, оръжия и други вещи бяха пръснати навсякъде. Нищо не си беше на мястото. Екипажът или най-малкото капитанът трябва доскоро да бе гулял, защото всичко наоколо говореше за това. Продължихме да вървим от стая в стая, от каюта в каюта: навсякъде намирахме богати запаси от коприна, перли, захар и др. Като видях всичко това, се възрадвах – помислих си, че щом корабът не принадлежи на никого, ще мога да присвоя всичко. Но Ибрахим ми обърна внимание, че вероятно все още сме далеч от сушата и че без чужда помощ няма да можем сами да се придвижим дотам.

Подкрепихме се с ястията и напитките, които открихме в изобилие, и се качихме отново на палубата. Но тук при вида на трупове отново ни настръхнаха косите. Решихме да се освободим от тях и да ги изхвърлим през борда. Обаче какъв ужас изпитахме само като открихме, че никой не може да бъде помръднат от мястото му. Те лежах на пода като заковани и за изхвърлянето им беше нужно отделянето на пода на палубата, а за такова нещо ни липсваха нужните инструменти. И капитанът не можеше да бъде отделен от мачтата, дори сабята не можахме да изтръгнем от вкочанената му ръка. Прекарахме деня в тъжни размисли над положението си и когато настъпи нощта, аз разреших на стария Ибрахим да легне да поспи. Самият аз възнамерявах да седя на палубата буден и да се оглеждам дали отнякъде няма да дойде спасение. Но когато се показа луната и пресметнах по звездите, че сигурно приближава единсетият час, ме налегна такава силна дрямка, че неволно се смъкнах зад едно буре. Бях по-скоро като под упойка, отколкото в сън, защото чувах ясно как морето се удря от страни в кораба и как платната скърцат и свирят на вятъра. Изведнъж ми се стори, че чувам гласове и мъжки стъпки по палубата. Понечих да се изправа, за да погледна какво става. Но невидима сила държеше крайниците ми приковани, дори очите си не можех да отворя. А гласовете се чуваха все по-ясно, сякаш весела моряшка компания се бе разшетала по палубата. Сред шума ми се стори да дочувам силния глас на командващия, а също и ясният звук на вдигане и спускане на въжета и платна. Постепенно обаче сетивата ми се замъглиха и аз потънах в дълбок сън, като ми се струваше, че чувам само шум от оръжия. Събудих се едва когато слънцето се беше вдигнало високо и ми блестеше в лицето. Огледах се смаяно: бурята, корабът, мъртвите и

това, което бях чул през нощта, ми изглеждаше като сън, но когато отворих очи, открих, че всичко си е както през предишния ден. Мъртвите лежах неподвижно, неподвижно беше прикован и капитанът към мачтата. Засмях се на съня си и се изправих да потърся стареца.

Намерих го замислен в каютата.

– О, господарю! – възкликна той, като влязох при него. – По-добре да лежа на дъното на морето, отколкото да изкарам още една нощ на този омагьосан кораб.

Попитах го за причината за притеснението му и той отговори:

– Няколко часа след като бях заспал, се събудих и чух, че някой се разхожда нагоре-надолу над главата ми. Първо си помислих, че сте вие, но бяха най-малко двайсет души, които сновяха отгоре, чувах ги, че викат. Най-накрая някой тежко-тежко заслиза по стълбите. Тогава вече изпаднах в несвят, само от време на време идвах на себе си и виждах същия човек, който е прикован горе на мачтата, там, на онази маса, да пее и да пие, а она в алената дреха, дето е проснат недалеч от него, да седи при него и да му помага в пиенето.

Сигурно ми вярвате, приятели, че не се почувствах никак добре, защото знаех, че не е лъжа – аз също бях чул мъртвците! Бях ужасен да пътувам в такава компания. А моят Ибрахим изпадна отново в дълбок размисъл.

– Сетих се! – възкликна той накрая. Беше му дошло наум заклане, на което го бил учил дядо му, мъж, пътувал по далечни земи и виждал какво ли не. То трябваше да помага срещу всякакви духове и магии. Ибрахим твърдеше също, че идната нощ ще успеем да победим неестествения сън, който ни налягаше, ако усърдно си казваме молитви от Корана. Предложението на стария човек ми допадна. В страх посрещнахме настъпването на нощта. До каютата имаше една малка стаичка и ние решихме да се оттеглим там. Във вратата пробихме достатъчно големи дупки, за да можем да наблюдаваме цялата каюта, после я залостихме, колкото бе възможно, а Ибрахим изписа името на Пророка в четирите ъгъла на каютата. Така се подготвихме да чакаме ужасиите на нощта. Може да е било пак към единайсет часа, когато страшно ме унесе на сън, затова другарят ми ме посъветва да си кажа няколко молитви от Корана, което и ми помогна. Изведнъж отгоре сякаш се оживи: заскърцаха въжета, дочуха се стъпки по палубата, както и различни гласове. Няколко минути седяхме така в напрегнато очакване, докато чухме някой да слиза по стълбите. Тогава старецът започна да мълви заклането против духове и магии, което беше научил от дядо си:

Дошли от небето,
излезли от морето,
изпълзели от тъмен гроб,
изчадия на огъня;
Аллах властител ще ви призове,
нему покорни са всички духове.

Трябва да призная, че не вярвах истински на заклинанието и ми настръхнаха косите, когато вратата рязко се отвори. При нас влезе едрият, снажен мъж, за когото знаех, че е прикован към мачтата. И сега гвоздеят пробождаше главата му, но беше прибрал сабята си в ножницата. Подире му дойде друг, не толкова скъпо облечен – и него бях виждал да лежи горе. Капитанът – човек не можеше да го сбърка – имаше бледо лице, дълги черни мустаци, а очите му шареха диво из цялата стая. Успях да го видя съвсем ясно, като мина покрай нас, а той изобщо не обърна внимание на вратата, която ни прикриваше. Двамата седнаха на масата, която беше в средата на каютата, и заговориха високо, почти крещяха на някакъв непознат език. Ставаха все по-шумни и разгорещени, докато накрая капитанът удари по масата със свит юмрук така, че стаята прокътня. Другият скочи с дивашки смях и махна на капитана да го последва. Той стана, извади сабята си и двамата напуснаха каютата. Като си тръгнаха, си поотдъгнахме, но страхът още дълго не ни напускаше. На палубата ставаше все по-шумно, чуваше се как притичват напред-назад, как викат, смеят се и реват. Накрая настана такава адска шумотевица, че ни се струваше, че палубата ще падне при нас заедно с платната, дрънчаха оръжия и се чуваха писъци и изведнъж настана пълна тишина. Когато след няколко часа се осмелихме да се качим горе, намерихме всичко както преди. Всеки лежеше на същото място твърд като камък.

Така прекарахме не малко дни на кораба. Движихме се все на изток, където по мои изчисления трябваше да има земя, но ако през деня изминавахме много път, през нощта, изглежда, все се връщаме обратно, защото изгревът на слънцето ни заварваше на едно и също място. Не можем да си го обясним по друг начин, освен че мъртвите всяка нощ плаваха с пълен ход в обратна посока. За да предотвратим това, веднъж преди настъпването на нощта свихме всички платна и приложихме същото средство както при вратата на каютата: написахме името на Пророка на пергамент, добавихме и заклинанието на дядото и завързахме пергаментата около свитите платна. Със страх изчакахме в стаичката си да видим какво ще стане. Изглежда, този път духът още по-силно се

развилия, но каква беше изненадата ни, когато на другия ден заварихме платната навити, както ги бяхме оставили. През деня развързахме само толкова платна, колкото бяха нужни, за да се движи леко корабът, и така за пет дни изминахме голямо разстояние.

На сутринта на шестия ден открихме, че земята е недалеч и благодарихме на Аллага и неговия Пророк за чудното си спасение. Този ден и следващата нощ плавахме покрай брега, а на седмата сутрин ни се стори, че недалеч забелязваме град. С голямо усилие пуснахме котва в морето, тя веднага се закачи за дъното, слязохме с една малка лодка от палубата и загребахме с всички сили към града. След половин час навлязохме в малка река, която се вливаше в морето, и слязохме на брега. При градската порта разпитахме как се нарича градът и научихме, че е индийски и се намира недалеч от мястото, накъдето първоначално се бях отправил. Запътихме се към един хан и там се поосвежихме от нашето необикновено пътешествие. В същото време търсех някой мъдър и разбран човек, затова обясних на ханджията, че ми трябва някой, който разбира малко от магьосничество. По една отдалечена улица той ме заведе до нищо и никаква къща, почука и като ме пуснаха вътре, ми поръча само да потърся Мулей.

В къщата ме посрещна старче със сива брада и дълъг нос и ме попита какво желая. Казах му, че търся мъдрия Мулей, отвърна, че е самият той. Поисках му съвет, какво да сторя с мъртвите и как да направя така, че да ги отстраня от кораба. Отговори ми, че моряците сигурно са били омагьосани в морето заради някакво злодеяние и смята, че магията ще се разтури, ако се пренесат на сушата, но това можело да стане, само ако се отстранят дъските, на които лежат. На мен принадлежал по закон Божи корабът с всичката стока, защото аз съм ги бил намерил, но трябвало да пазя всичко в тайна и да му заделя малък подарък от огромното си богатство. Щял да ми послужи с робите си да махна мъртвите от кораба. Обещах, че ще го възнаградя богато, и заедно с петима роби с триони и брадви се отправихме на път. Като вървахме, Мулей не спираше да хвали хрумването, че сме увидели корабните платна с молитви от Корана. Каза, че това бил единственият възможен начин да се спасим.

Беше още доста рано, когато пристигнахме при кораба. Всички веднага се заловихме за работа и само след час в лодката лежаха вече четирима. Неколцина роби трябваше да ги закарат до сушата, за да ги заровят. Като се върнаха те разказаха, че мъртвите им спестили усилието да ги погребват, защото още като докоснали земята, се разпаднали на прах.

Продължихме да отделяме мъртвите от палубата и до вечерта всички бяха занесени на сушата. Най-накрая на борда не остана никой друг освен този, който беше прикован за мачтата. Напразно се опитвахме да изтеглим гвоздеа от дървото, нямаше сила, която да е в състояние да го помръдне дори на косъм. Не знаех какво да сторя, мачтата не можеше да се отсече, за да го закараме на сушата. Но в затруднението ни помогна Мулей. Накара един роб бързо да отиде до сушата, за да донесе гърне с пръст. Когато пръстта беше доставена, вълшебникът изрече над нея тайнствени слова и я изсипа върху главата на мъртвия. Той веднага отвори очи, пое дълбоко въздух, а раната на челото му започна да кърви. Сега лесно издърпахме гвоздеа и раненият падна в ръцете на един от робите.

– Кой ме доведе тук? – рече той, след като, изглежда, си беше отдъхнал малко.

Мулей посочи мен и аз се приближих.

– Благодаря ти, непознати чужденце, ти ме спаси от дълго мъчение. От петдесет години тялото ми пътува по морето, а духът ми е прокълнат да се връща всяка нощ. Но сега главата ми докосна земята и аз мога смирено да отида при дедите си.

Помолих го да ни каже как е стигнал до това ужасно положение и той заговори:

– Преди петдесет години бях властен, известен човек и живеях в Алжир. Жаждата за богатство ме тласна да оборудвам кораб и да започна да пиратствам. Беше минало известно време, когато веднъж качих един дервиш от остров Занте, който искаше да пътува без пари. Аз и хората ми бяхме грубовати люде и не зачитахме светостта на този мъж, аз даже му се подигравах. Но когато веднъж той, обзет от свещен гняв, започна да ме гълчи за греховния път, по който бях поел, през нощта, както се бях напил в каютата си заедно с кормчията, ме обхвана ярост. Вбесен от това, което беше казал дервишът и което не бих позволил дори на султана да ми говори, се впуснах на палубата и забодох кинжал в гърдите му. Издъхвайки, той прокълна мен и екипажа ми да не намерим покой нито в живота, нито в смъртта, докато не положим главите си на земя. Дервишът умря и ние го изхвърлихме в морето, като се присмивахме на заплашите му. Но още същата нощ думите му се изпълниха. Част от екипажа ми се опълчи срещу мен. Настана яростна кавга, докато моите привърженици не паднаха и аз не бях прикован на мачтата. Но и бунтовниците загинаха от раните си и скоро корабът ми се превърна в огромен ковчег. И моите очи угаснаха, дъхът ми спря и мислех, че умирам.

Но това, което ме държеше, беше само вцепенение. На другата нощ, в същия час, в който бяхме хвърлили дервиша в морето, аз и моите другари се събудихме. Животът ни се беше възвърнал, но ние не можехме да правим и да говорим нищо друго, освен това, което сме правили и говорили през онази нощ. Така плавахме петдесет години, не можехме нито да живеем, нито да умрем. Защото как да стигнем до земя? С истинска радост всеки път плавахме с издути платна по време на буря, защото се надявахме да се разбием в някоя ладия и да положим уморени глави на дъното на морето. Не ни се удаде. Но сега ще умра. Още веднъж приеми моята благодарност, непознати спасителю! Ако съкровищата могат да те възнаградят, вземи кораба ми като знак на благодарност!

Главата на капитана клюмна така, както си говореше и той издъхна. Мигновено и той както другарите му се превърна в прах. Събрахме праха в сандъче и го погребяхме на сушата. От града аз си взех работници, които поправиха кораба. След като размених стоката от борда срещу друга за по-голяма печалба, аз наех моряци, наградох богато приятеля си Мулей и отплавах за родината. Но заобиколих, защото спирах на много острови и в много страни, за да продавам стоката си. Пророкът благослови начинанието ми. След девет месеца се завърнах в Балсора богат, колкото ме беше направил умиращият капитан. Съгражданите ми се почудиха на богатствата и късмета ми и вярваха, че съм открил диамантената долина на известния мореплавател Синбад. Оставих ги да си мислят каквото искат. Оттогава обаче младите хора, едва навършили осемнайсет години, ги изпращат по света, за да извадят моя късмет. А аз си живея спокойно и на всеки пет години пътувам до Мека, за да благодаря от свещеното място на Аллах за благословията му и да се помоля за капитана и екипажа му да ги приеме в рая.

Пътуването продължило на другия ден без никакви пречки и когато търговците си починали в стана, Селим чужденецът се обърнал към Мулей, най-младия:

– Вие сте най-младият сред нас, но пък сте най-весел и сигурно можете да ни разкажете някоя забавна история. Поднесете ни я, за да ни ободри в горещия ден!

– Наистина бих искал да ви разкажа нещо, което може да ви достави удоволствие – отвърнал Мулей, – но на младостта подхожда скромност във всичко, затова по-възрастните ми спътници трябва да са с предимство. Залейкос е винаги така сериозен и затворен в себе си, дали да не ни разкаже кое е направило живота му толкова сериозен? Може би

ще можем да намалим грижите му, ако има такива? Защото обичаме да помагаме на брата си, макар и да е от друга вяра.

Подканеният бил гръцки търговец, мъж на средна възраст, красив и силен, но сериозен. Макар че бил неверник (немюсюлманин), спътниците му го обичали, защото с цялото си същество успял да им внуши респект и доверие. Между другото имал само една ръка и някои от другарите му предполагали, че може би тази загуба го е направила толкова сериозен.

Залейкос отговорил на задължаващия въпрос на Мулей:

– Аз съм много поласкан от вашето доверие, нямам грижи или поне не такива, каквито вие можете да прогоните с добронамереността си. Но тъй като Мулей изглежда ме упреква, ще разкажа нещо, което да ме оправдае, че съм по-сериозен от другите хора. Виждате, че нямам лява ръка. Тя не ми липсва по рождение, а я загубих през най-ужасните дни от живота си. Дали имам вина, дали не съм прав, че оттогава съм по-сериозен, отколкото подобава на положението ми, решете вие, след като чуете историята за отсечената ръка...

КРАЙ

Wilhelm Hauff
Die Geschichte von dem Gespensterschiff, 1826

Сканиране, разпознаване и редакция: NomaD, 2009
Издание: Вилхелм Хауф. Приказки. Издателство „Труд“, 2006

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11164>]